

Jeg forstår nu, at i de måneder, der er gået siden invasionen i Nordirak, har den tanke ikke strejft nogen i Venstre, at det måske var rimeligt, at Danmark holdt op med at eksportere våbendele, der blev brugt til at dræbe kurdiske kvinder og børn i Nordirak. Det har ikke strejft ét medlem af Venstre, at det måske kunne være interessant, og derfor kan hr. Knud Enggaard ikke tage stilling til det spørgsmål, der nu bliver skudt af fra hoften.

Men hvad med ratifikationen eller toldunionsaftalen? Kan hr. Knud Enggaard også dér skyde sig ind under, at det ikke har været til debat?

Jeg ved ikke, om Venstres medlemmer i Det Udenrigspolitiske Nævn har været fuldstændig fraværende. Jeg ved ikke, om Venstres medlemmer af Europa-Parlamentet har været fuldstændig fraværende. Jeg ved ikke, om Venstre i det hele taget har været fuldstændig fraværende fra de debatter, der er foregået i den sidste måned. Men for alle andre er det klart, at der er foregået en debat om, hvordan vi skal forholde os til at indgå en toldunionsaftale med Tyrkiet, samtidig med at der sker grove krænkelse af menneskerettighederne såvel mod Tyrkiets egne borgere som mod den kurdiske befolkning.

Det, jeg i al beskedenhed beder hr. Knud Enggaard om, er at forholde sig til den debat, og nu, efter at den er foregået i over 1 måned, måske give et bud på, hvor Venstre står i den debat. Hvad mener Venstre egentlig? Hvad er egentlig Venstres opfattelse? Det spørgsmål synes jeg hr. Knud Enggaard skulle besvare.

Agnete Laustsen (KF):

Da mit partis ordfører, hr. Per Stig Møller, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne kommentere forslaget.

Indledningsvis vil jeg gerne give udtryk for, at vi fra konservativ side selvfølgelig finder det aldeles uacceptabelt, at Tyrkiet krænker folkeretten ved at gå ind i Nordirak.

Tilsvarende finder vi det uacceptabelt, at Tyrkiet krænker menneskerettighederne i en vidtgående kamp mod kurderne. Lad mig i den forbindelse nævne, at der er millioner af tyrkere, for hvem kurdisk er deres modersmål, og at Tyrkiet derfor må være indstillet på, at disse mange mennesker må have ret til at udtrykke sig på deres modersmål.

Vi vender os også mod de straffelove, som giver hjemmel til at krænke ytringsfriheden, som vi bl.a. har set det i tilfældet med forfatte-

ren Kemal, mod hvem der rejses tiltale, fordi han i bladet Der Spiegel har skrevet en artikel, hvori han kritiserer regeringens politik i det kurdisk dominerede område i Østankatolien.

Derfor støtter vi også helhertet den meget kritiske dialog, som ikke mindst gennem EU og Europarådet føres med Tyrkiet, og som bl.a. også indebærer, at handels- og samarbejdsaftalen mellem EU og Tyrkiet er lagt på is, hvilket jo i sig selv er en sanktion, som bør få Tyrkiets regering til snarest at opfylde de stillede krav om respekt for menneskerettighederne og national suverænitet.

At kritikken har haft virkning viser sig også ved, at en tilbagetrækning af tropperne fra Nordirak, som allerede nævnt i dag af udenrigsministeren, er begyndt, og at regeringen har lovet at ændre de kritiserede dele af forfatningen og straffelovene.

Vi ønsker derfor, at den kritiske dialog fortsætter, også fordi vi frygter, at Tyrkiet i isolation let kan blive offer for den fundamentalistiske del af islam, og at menneskerettighederne derved kan blive trådt så langt værre under fode, at det kan blive umuligt at fastholde Tyrkiet på den demokratiske kurs, det trods alt er på.

Derfor er trusler om yderligere sanktioner et tveægget sværd, og derfor skal vi efter konservativ opfattelse fastholde den kritiske dialog og først skride til sanktioner, hvis dialogen viser sig resultatløs.

Vi kan derfor ikke tilslutte os Enhedslistens forslag.

Gert Petersen (SF):

Når man tænker på den opmærksomhed, som medierne har udvist over for undertrykkelse og krigsforbrydelser rundt omkring i verden, og de sanktioner, der ofte er fulgt med, er det en forbavsende tolerance, Tyrkiet har været udsat for eller rettere sagt har nydt godt af.

Først med invasionen i Nordirak kom Tyrkiets krig mod kurderne for alvor på forsiderne. Men i det sydøstlige Tyrkiet har krigen faktisk stået på i mere end 10 år uden synderlig international opmærksomhed, selv om 2.000-3.000 landsbyer er blevet afbrændt af militæret og over 2 mio. mennesker er forjaget eller flygtet fra deres hjemegn. Det kan man kalde etnisk flytning, så det fløjter.

Det er givet, at oprørerne ofte optræder grusomt, og at de begår krigsforbrydelser, men rekorden i forbrydelser indehaves af det tyrkiske militær. Det er militæret, der afbrænder